

Národný štandard finančnej gramotnosti nižšie sekundárne vzdelávanie

PaedDr. Monika Reiterová

Na úvod

Troja muži prišli do hotela a chceli sa ubytovať (pre úsporu v jednej izbe). Recepčný im povedal, že izba stojí 30 €. Zaplatili a odišli na izbu.

Po chvíli recepčný zistil, že izba stála len 25 €, preto im po poslíčkovi poslal späť 5 €.

Poslíček však nevedel, ako im rozdeliť 5 €, preto dal každému po jednom eure a dve eurá si nechal.

Znamená to, že každý muž zaplatil za izbu 9 €.

áno - nie

To je spolu 27 €.

áno – nie

Poslíček má vo vrecku 2 €.

áno – nie

To je už 29 €.

áno – nie

Tak kde je jedno euro?

Finančná gramotnosť

Čo je finančná gramotnosť?

Finančná gramotnosť \neq matematická gramotnosť

Národný štandard finančnej gramotnosti

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Je zameraná tak, aby riešila celospoločenskú osvetu vo vzťahu:

- ▶ k fungovaniu jednotlivca a rodín v ekonomickej sfére,
 - ▶ k pochopeniu bohatstva a chudoby,
 - ▶ k hodnotovej orientácii k peniazom,
 - ▶ k modelom zabezpečenia jednotlivca a rodín peniazmi,
 - ▶ k osobným a rodinným modelom zabezpečenia osobných potrieb.
-

Štruktúra NŠFG

- ▶ Minimálne požiadavky na funkčnú finančnú gramotnosť absolventov prostredníctvom osvojených kompetencií
- ▶ Témy – kompetencie – čiastkové kompetencie
- ▶ Očakávania = akým spôsobom by mali byť žiaci schopní aplikovať vedomosti a zručnosti pri každodenných finančných rozhodnutiach a činnostiach

Národný štandard finančnej gramotnosti

Hlavné témy:

- ▶ Človek vo sfére peňazí
- ▶ Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí
- ▶ Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca
- ▶ Plánovanie a hospodárenie s peniazmi
- ▶ Úver a dlh
- ▶ Sporenie a investovanie
- ▶ Riadenie rizika a poistenie

Človek vo sfére peňazí

- ▶ Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb
- ▶ 1: zachovať trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia
- ▶ 2: pochopiť a vážiť si hodnotu ľudskej práce a peňazí ako jedného z prostriedkov jej vyjadrenia
- ▶ 3: osvojiť si základné etické súvislosti problematiky bohatstva, chudoby a dedenia chudoby
- ▶ 4: popísať fungovanie problematiky jednotlivca a rodiny v ekonomickej oblasti
- ▶ 5: osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne

Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

- ▶ Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách
- ▶ 1: prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia
- ▶ 2: nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov
- ▶ 3: kontrolovať osobné informácie
- ▶ 4: prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov
- ▶ 5: vypracovať komunikačné stratégie na diskusiu o finančných záležitostiach
- ▶ 6: vedieť stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov

Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca

- ▶ Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu
- ▶ 1: poznať a harmonizovať osobné, rodinné a spoločenské potreby
- ▶ 2: porozumieť a orientovať sa v problematike zabezpečovania životných (ekonomických) potrieb jednotlivca a rodiny
- ▶ 3: zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb
- ▶ 4: identifikovať zdroje osobných príjmov
- ▶ 5: orientovať sa v modeloch zabezpečenia jednotlivca a rodiny peniazmi
- ▶ 6: opísať faktory ovplyvňujúce výšku čistej mzdy
- ▶ 7: poznať základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti a inšpirovanie sa úspešnými osobnosťami a uplatňovanie ich

Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

- ▶ Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti
- ▶ 1: vypracovať osobný finančný plán
- ▶ 2: vypracovať systém na udržiavanie a používanie finančných záznamov
- ▶ 3: popísať spôsob používania rôznych metód platenia
- ▶ 4: uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní pri nákupe
- ▶ 5: zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu
- ▶ 6: uvedomiť si účel a dôležitosť závetu

Úver a dlh

- ▶ Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu
- ▶ 1: identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov
- ▶ 2: vysvetliť účel informácií o úverovej schopnosti a poznať oprávnenia žiadateľa o úver v súvislosti s informáciami o úverovej schopnosti
- ▶ 3: opísať spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zadĺžením alebo ako ich zvládnuť
- ▶ 4: mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebných úverov

Sporenie a investovanie

- ▶ Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi
- ▶ 1: diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite
- ▶ 2: Vysvetliť, akým spôsobom investovanie zhodnocuje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov
- ▶ 3: zhodnotiť investičné alternatívy
- ▶ 4: opísať spôsob nákupu a predaja investícií
- ▶ 5: vysvetliť vplyv daní na návratnosť investícií
- ▶ 6: vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi

Riadenie rizika a poistenie

- ▶ Používanie primeraných stratégií riadenia rizík
- ▶ 1: pochopiť pojem riziko, vedieť identifikovať základné druhy rizík a vysvetliť základné metódy riadenia rizík
- ▶ 2: zohľadniť vplyv finančných kríz na hospodárenie jednotlivca a rodiny
- ▶ 3: vysvetliť systém zabezpečenia pre prípad zdravotne a sociálne nepriaznivej situácie a staroby
- ▶ 4: vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením. Vymenovať povinné a nepovinné druhy verejného poistenia. Charakterizovať zdravotné poistenie a sociálne poistenie a v rámci neho nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie, garančné poistenie a poistenie v nezamestnanosti
- ▶ 5: vysvetliť v rámci súkromného poistenia podstatu a význam poistenia majetku, zodpovednosti za spôsobené škody,

Práca v skupinách

- ▶ Rozdelenie do skupín
- ▶ Tvorba úloh na zadanú tému v skupine
- ▶ Samostatná tvorba úloh

Ďakujem za pozornosť

PaedDr. Monika Reiterová
Štátny pedagogický ústav
Pluhová 8
830 00 Bratislava

monika.reiterova@statpedu.sk

